

PINCÉR-MUNKÁS

A B. P. Sz. és Munkaközvetítő Egyesület hivatalos szakközlönye.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
VI., Király-utca 88. szám. Telefon: 20-86.
Kéziratok és előfizetési díjak ide küldendők.
Kéziratok vissza nem adtnak. Névtelen levelekre
nem válaszolunk.

Megjelenik minden hó 5-én és 20-án.

Felelős szerkesztő:
SZALAY LAJOS.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Nem szakegyesületi tagoknak:
Egész évre — — 8 kor. | Fél évre — — 4 kor.
Szakegyesületi tagoknak havonként 40 fillér.
Egyes szám ára 20 fillér.

Emlékirat

melyet egyesületünk folyó hó 3-án, délelőtt fél 12 órakor küldöttség útján nyújtott be a
«Budapesti Kávés-Ipartársulat» elnökségének.

Tek. Ipartársulat!

Ezen emlékiratunk betérjesztésével azon kötelezettséget rójuk le, melylyel munkaadóink testületének tartozunk megalakulásunk alkalmával.

Bejelentjük tehát, hogy a «Budapesti pincérek szak- és munkaközvetítő egyesülete» cím alatt egyesületet alakítottunk, amiről a budapesti kávéháztulajdonos urakat körlevél útján már értesítettük is. Ezen körlevelünkben jeleztük, hogy egyesületünk a díjtalan munkaközvetítést megkezdette és mert egyesületünkben a pincérség azon része csoportosult, kik a pincér szakfoglalkozást hivatásnak tekintik és e hivatásnak kötelességtudóan meg is felelnek: kértük tehát a főnök urakat, hogy a saját jól felfogott érdekükben is, helyváltozás esetén egyesületünket igénybe venni sziveskedjenek.

De nemcsak a megalakulás és létezés száraz ténye az, ami bennünket ezen emlékirat benyújtására készítet, hanem mint modern szakszervezet vezetősége nyíltan és egyenesen akarunk munkaadóink testülete elé lépni, egyesületünknek a munkaközvetítés kultiválásán kívül eső céljainak megismertetésével és megalakulásunk indító okainak feltárásával.

Ugy tapasztaljuk és több oldalról felénk irányuló tendenciózus támadásokból meg is bizonyosodtunk már arról, hogy egyesületünket ferde világításba helyezték illetékes tényezők előtt, csak azért, mert már a multban létezett egy olyan szakegyesület, melynek tagjai a terrorizmus azon sajnálatos terére léptek, ahol már kívánalmaik kivívásáért igénybevett fegyverek nélkülözték a törvényesség és jogosság kellékeit.

Az a nézet, mintha az ujonnan alakult «Szak- és munkaközvetítő egyesület» is az 1904-iki «Szakegyesület» nyomdokaiba lépni akarna, teljes rosszakaratu ráfogás azok részéről, kik rászolgáltak a mi támadásunkra és arra, hogy végleg mellőzve őket — már mint a «MOPE» név alatt rejtőző társaságot külön válva — magunknak egy minden tekintetben megfelelő intézményt, igazi pincér-otthont teremtettünk.

Tekintetes Ipartársulat!

Azon téves nézet eloszlására, mely bennünket működés tekintetében egy színvonalra állít a feloszlatott egyesület erőszakos eljárásával, csak annyit jegyzünk meg: annak bizonyítására, hogy igazunk van, nem szorulunk az erőszak fegyverére, mivel úgy gondoljuk, hogy maga az igazság a legjobb fegyver.

És nekünk igazunk van! Igazunk van akkor, amikor a «MOPE»-től elválva, külön egyesületet alakítottunk.

Igazunk van, mert . . .! A «MOPE» a pincérek szempontjából nemcsak a hozzáfűzött reményeknek, de meg — mint egyesület — a legelemibb követelményeknek sem felel meg.

A vezetőség a megalakulás percétől számított belső anyagi zavarainál fogva, sohasem tudott a helyes tárgyi álláspontra emelkedni, hanem mindinkább közérdekű voltából veszítve, ma már teljesen az önérdék és üzleti spekulációk színvonalára süllyedt.

De igazunk van, mert . . .! Nem lehetünk tagjai egy olyan egyesületnek, mely ötödfél évi fennállása óta a legcsekélyebb eredményt sem képes felmutatni a pincérek érdekében. Nem támogathatunk oly egyesületet, mely óriási bevételei dacára még egy tisztességes otthont sem bír tagjainak nyújtani, hanem *büntanyát, éjjeli menedékhelyet* tart fenn, ahol a tagokat az erkölcs-telen életmód minden fájának odadobják. Megundorodva kellett elfordulnunk ettől az egyesülettől,

mert láttuk, hogy vezetősége a tultermelésnek meggátlása helyett, tisztán anyagi haszonlesésből, minden kétes elemet felszívott magába, ami által növelte s növeli az ugyis tulzsufolt pálya számarányát.

Szükségünk tehát egy másik egyesületre, mert a «MOPE» az egyetlen létjogosultságát biztosító ügykörét, a *helyközvetítést*, a hatalmi birtoklásáért folyó párttusák büntető vagy jutalmazó fegyverének használja fel.

Igazunk van akkor, amikor magát a szervezkedést, mint más társadalmi osztályban már rég helyesnek és elismerőleg szankcionált társadalmi, emberbaráti, az egyént nevelő, az egyes társadalmi rétegeket üdvös közgazdasági irányításban részesítő tevékenységet igénybe vesszük.

Igazunk van akkor, amikor a jelenben fennálló pincér-egyletek egyikéhez sem csatlakozunk, hanem ezek keretén kívül igyekszünk magunknak új medret ásni. Teszszük ezt azért, mert ezen egyesületek klubszerű berendezésüknél fogva, csak az egyéni érvényesülés keskeny mesgyéjét nyújtják az összhadásnak. De távol áll tőlünk olyan tárt kaput hagyni nyitva egyesületünkben, hogy azon át a vélemény- és személyes szabadság örve alatt a terrorizmus — mint sikraszálló szellem — rajta diadalmasan bevonulhasson.

Tek. Ipartársulat! Nincs társadalmi réteg, nincs munkásosztály az önelhanyagoltságnak, az elhagyatottságnak, mely oly súlyos következményeit hordozna magán, mint a mi osztályunk, a pincérség.

Nem a rosszakaratu elfogultság mondatja ezt velünk, avagy talán üdvös és célirányos intézmények hiányáról akarunk panaszkodni, nem! Sőt itt főnökeink *humánus* gondoskodása, áldozatkészsége előtt meg kell hajolnunk, csak azt fájjaljuk, hogy mindent amit értünk tesznek, nélkülünk, életviszonyaink alapos ismerete és figyelembevételét mellőzve teszik, ami aztán ezen intézményekhez való bizalmat megingatta s a pincérség részéről elkeseredést szült s így az értünk hozott áldozatok kárba veszttek.

Tekintetes Ipartársulat! Mindezen bajok indító okát abban találjuk meg, hogy nekünk pincéreknek nem volt eddig olyan szervezetünk, amely szorosán gazdasági helyzetünk kérdéseivel foglalkozván, a modern nevelés igénybevételével, a kultúra eszközeinek felhasználásával reá tudta volna terelni az érdekeltek figyelmét azokra a közhasznú intézményekre, melyek a mi javunkra teremtettek. Mi tehát főkötelességünknek ismerjük: a pincérségnek minden közhasznú intézményeivel szemben eddig tanusított nemtörődömségét megtörni, hogy ezáltal a saját sorsa iránti gondolkozást benne fölébresszük.

Célul tüztük ki magunknak, hogy a pincérség jelen szellemi és erkölcsi fogalma helyett tisztultabb eszménnyel töltsük meg; s ha még a szabadnap kötelező rendszeresítését is céljaink közzé iktattuk, tettük ezt azért, mert ezzel munkaadóinknak épp úgy, mint az összpincérségnek velünk szolgálatot teljesíteni, mert egész természetes, hogy a testet- és lelketölő robotmunkát felváltó szabadnappal főnökeink maguknak egy egészségesebb, helyzetével megelégedett, tehát fokozott erővel és kedvvel bíró munkások fognak rendelkezésükre állani.

Tekintetes Ipartársulat! Mi hiszszük és reméljük, hogy céljaink elérésében a Társulat minden egyes tagja buzgó, őszinte támogatásával fogunk csak találkozni; mert lehetetlen, hogy a munkaadó munkásának szellemi és erkölcsi helyzete megjavítására irányuló törekvéseit elnyomni igyekeznék. Lehetetlen és egyenesen a szivtelenség vádjával kellene illetnünk mindazokat, kik a gazdasági körülmények gondos, szükségszerű mérlegelését szem előtt tartva, az alkalmazottak egy ilyen tekintélyes részénél észlelhető fogyatékoságuknak kölcsönös megértéssel történő elsimitása elől elzárkóznának.

Maradtunk a tekintetes Ipartársulat őszinte hivei

Budapest, 1905. november hó

a «Budapesti pincérek szak- és munkaközvetítő egyesület» választmánya.

Szabó Lajos, jegyző.

Vigh István, elnök.

Tanulság.

Régi igazság és mi folyton hirdetjük, hogy azok a ravasz alakok, kik folyton a lojalizmus nevében beszélnek, nem lojalisak, csupán csak bőgnék a lojalizmus nevében. És épp oly gyorsan és impertinensül támadnak azok ellen is, mint ellenünk.

Épp oly gyorsan, mert még tegnap minket gerinctelen hajlongás, undorító talpnyalás közben rágalmaztak és szemenszedett hazugságok kíséretében denunciáltak, kiknek egyedüli bűnünk az önértzet és hogy öntudatos emberek akarunk lenni.

Mi tudtuk, hogy be fog következni, mert szükségszerűleg kellett, hogy ez bekövetkezzék.

Mert az olyan ravasz, feketelelkületű reakciós banda, ki szaktársait minden lelkipurdalás nélkül, önérdékből létében támad meg, nem fog habozni azokat is impertinens támadásokban részesíteni, kiktől nemrég koncot kért Judászerepéért.

Mi tudtuk és ehhez nem kellett jóslási tehetség, mert ez a Judások természetrajza, amit ma már minden öntudatos és önértzetes ember tud.

Nem kutatjuk e hirtelen frontváltás okát, csak a tény konstatálására szoritkozunk. Ezt sem azért

tesszük, mintha bennünket ez meglepett volna, avagy fegyvert akarnánk belőle kovácsolni. Nem! Mert, mint már fentebb jeleztük, egész határozottsággal jóelőre tudtuk, hogy ez be fog következni és így egész nyugodtan vártuk azt az időt, amikor a *fekete jezsuitizmus* az ő elemében rejló dühével fog azok ellen fordulni, kiket eddig önérdékből az összesség rovására — álszenteskedve, ájtatos szemforgatások közben tömjénezett.

Mondom, hogy minket e Pálfordulás egy csep-
pet sem lepett meg, sőt ellenkezőleg, meglepett volna bennünket az, ha ez nem így következett volna be.

De meglephette a kávéháztulajdonos urakat, akik, kevés kivétellel, mindannyi középkori szellemben él és gondolkozik és nem tudják vagy nem akarják azt a megdönthetetlen igazságot megtanulni, hogy csak az önérzetes és öntudatos ember lehet jellemes és megbízható munkás, kinek tiltja az öntudata, hogy munkaadójának üzletét bravó-módra denunciólja és tiltakozik önérzete minden olyan alattomos eszköztől, amelylyel talán önmagának hasznot hajt, igénybevenni, hogy embertársának érzékeny kárt okozzon.

Nem menti e *Ritterek* piszkos eljárását még az sem, sőt súlyosbitja, hogy az általuk becsületükben denunciólalt és üzletmenetükben érzékenyen megkárosított kávéosok, kisebb üzlettulajdonosok, úgy mint *Wertheimer, Hunyadi és Faragó*. Mert ki állhat jót az ilyen feketelelkű bandáért, hogy a legelső alkalommal, ha önérdékük úgy kívánja, nem-e fogják a New-York, Abbazia és Korona-kávéház tulajdonosait is denunciólni és üzletük menetét kockára tenni?

Az ilyen jezsuita bandánál nem határoz a személy, mert ezeknek is a jelszavuk, hogy: «a cél szentesít minden piszkos eszközt».

Mi, ha kárörvendők volnánk, csak örülhetnénk a megtörténteken és köszönettel tartoznánk Trenk I. Á.-nak, a MOPE jelenlegi főjezsuitájának legujabb ténykedéséért, melyet a «Magyarország» múlt hónap 27-én megjelent számában ismertetett és benne nemcsak minket, hanem akiket már fentebb említettünk is, perfidül denunciólalt és galádul megrágalmazott. Megrágalmazta azokat, kiknek folyton a lojalizmust bógték és rólunk szüntelenül egész szemtelenül szemenszedett hazugságokat terjesztett.

De mi nem örvendünk. Ellenkezőleg, szomoruan nézzük az ilyen elposványosodott társadalmi osztályt, mely a középkori szellemben él és uralkodik.

Nem örvendünk, de nem is csüggedünk, mert reményt, vigaszt és kitartást csepegtet belénk, «öntudatos taknyosok»-ba a derengő hajnal, mely nemso-kára kárpótolni fog a jogtalan üldöztetésért mindnyájunkat, «hazátlan bitangokat».

A kávéos urak pedig vonják le maguknak ebből a tanulságot, hogy az alattomos barát százszorta rosszabb, mint a nyílt és őszinte ellenség.

Neumann Izidor.

Hazaárulók!

Bűnbak keresés és pártoskodás volt mindig a legnagyobb bűne a magyarnak, pedig nem kellene soha egynek sem keresni a bűnbakot, csak egyszerűen néznék bele a tükörbe s meg volna, akit a többi közt vélnek megtalálni. Trenk I. A., a MOPE elnöke. Ez egy új francia szokást vindikál magának, amennyiben hazaárulókat keres. Hogy lássák, hogy ő mennyire szíven hordja a haza sorsát, bizonyította egy cikkével, amit a saját lapjában nem tartotta érdemesnek megírni, elvitte tehát a «Magyar-

ország»-ba és ott rontott nem nekem, hanem a szakegyletnek.

Gondolta magában ez a kis talpnyaló legény, ha a szabó egy csapásra hetet ütött, mért ne üthetne ő, mint suszter hármát.

Dörzsölte is erre a kezeit és gondolta magában, hogy minő nagy ember léssen ő kegyelme holnap, már pedig csalódott ön kis bubus, mert ezzel nem tett a hazának semmi szolgálatot, a szakegyletnek semmi kárt. Annak a három kávéosnak még kevesebbet, hanem igenis, az összpincérséget denunciólta. Egy német költő írta a következőket:

«Eine grosse Sünde ist der Vaterlandverrath
Aber noch eine grössere hat der Denunziant.»

Hát értsen meg, kis csirizes, lábszijlegényke és ne keressen hazaárulókat, hanem nézzen a tükörbe és lát majd benne egy személyben árulót is, denunciólant is.

Figyeljen egy kicsit Dikics ur. Én nem szállítottam sztrájktróket, én nem adtam el szubvencióért a pincérek érdekeit, hanem én, mint hazátlan bitang, rész akartam venni egy megyei közgyűlésen, tehát kinek van nagyobb bűne, önnek vagy nekem? Mert engem csak a kíváncsiság vitt oda, de önnek minden lépése piszkos önérdéken alapul.

Müller Miksa.

Dacára, hogy a személyes polémiáknak lapunkban tért nem engedünk, ezen soroknak mégis helyt kellett adnunk, mivel jogos önvédelemről van szó.

A szerkesztőség.

HIVATALOS RÉSZ.

Jegyzőkönyv. Felvétel 1905 november 24-én éjjel 2 órakor tartott rendes válaszmányi ülésen.

Jelen voltak: Vigh István elnök, Neumann Izidor ügyvivő alelnök, Goldstein Jenő pénztáros, Stern Ignác ellenőr, Müller Miksa jegyző, Reisinger János, Deák Géza, Hajduska József, Binder Albert, Farkas János, Hajduska Rezső, Marton Árpád, Papp Sándor, Csillag Béla, Szalai Lajos, Neumann I. József, Fekete Lajos válaszmányi tagok.

Elnök üdvözli a megjelenteket s az ülést megmegnyitja.

A napirend 1. pontja a «Kávéos Ipartársulat» elnökségéhez ajánlandó memorandum, felhívja Farkas Jánost annak felolvasására.

A tartalma egyhangulak helyeseltetvén, elfogadtatott. Az átnyújtást küldöttség eszközli, melynek tagjai a következők: Vigh, Szalai, Papp, Csillag, Fodor, Binder, Deák, Hajduska, Fekete válaszmányi tagok és esetleg akik még jelentkeznek. Neumann ügyvivő alelnök intézkedik, hogy mely napon fogadhatja a Kávéos Ipartársulat a deputációt.

Tudomásul vétetett.

A napirend 2-ik pontja ügyvezető alelnök jelentése.

Neumann jelenti, hogy beiratkozott 30 új tag, a tagdíjak rendesen fizettetnek, elhelyezés naponkint fordul elő.

Tudomásul vétetett.

A napirend 3. pontja: Indítványok.

Müller ajánlja, hogy minden üzletben egy bizalmi férfi lelkes tag havonkint szedje össze a tagdíjakat s a kartársak között tagokat gyűjtsön, mi által a pénzeszedő működése meg lesz könnyítve s nem kell neki több ízben is egy-egy üzletben megjelenie.

Egyhangulak elfogadtatott.

Papp indítványozza, hogy a napi sajtó támogatását kell megnyerni, hogy a közvélemény és kartársaink helyes irányban legyenek felvilágosítva és tájékoztatva.

Egyhangulag elfogadtatott.

Fodor indítványozza, hogy a «Kisten» asztaltársaság által megszavazott 200 korona segély a pénztáros és ellenőr által vétessék át.

Egyhangulag elfogadtatott és utasítatik ellenőr és pénztáros az összeg átvételére.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

Szalai Lajos,
jegyző.

Vigh István,
elnök.

Jegyzőkönyv. Felvétel 1905 december 1-én, éjjel 2 órakor tartott rendes választmányi ülésen.

Jelen vannak: Vigh elnök, Neumann ügyvezető elnök, Reisinger helyettes pénztárnok, Stern ellenőr, Szalai jegyzőkönyvvezető, Farkas János, Fodor Pál, Fekete Lőrinc, Marton Árpád, Hajduska rezső, Papp Sándor, Csillag Béla, Deák Géza, Neumann I. József, Rác Gyula, Binder Albert választmányi tagok.

Vigh elnök megnyitja az ülést.

Napirend előtt Neumann Izidor ügyvivő alelnök bejelenti Müller Miksa lemondását.

Tudomásul vétetik

A napirend 1. pontja a Kávés Ipartársulat átirata, melyben tudatja, hogy a szakegyesület emlékiratot benyújtó küldöttségét vasárnap, azaz folyó hó 3-án délelőtt fél 12 órakor hajlandó fogadni az ipartársulat elnöksége.

Tudomásul vétetik.

Elnök felkéri a választmányi tagokat, hogy minél többen vegyenek részt e küldöttségben.

A napirend 2. pontja a szaksajtó. Beható és alapos tárgyalás után kimondatott, hogy ez idő szerint e fontos ügyben végérvényes döntést nem lehet hozni és egyelőre a «Pincérmunkás»-t, mint eddig, az ügyvivő alelnök hatáskörébe utalja.

A napirend 3. pontja Kóczán Károlytól érkezett írásbeli nyilatkozata. Jegyző ismertetése után választmány tudomásul veszi egyben kimondja, hogy a nyilatkozat teljes egészében az egyesület lapjában közzéteendő.

A 5. pont a december havi tagdíjnyugták elkészítése.

A választmány Neumann ügyvivő alelnököt felhatalmazza e felett intézkedni.

Végül kimondatott, hogy mindazon alaptalan rágalmakra és támadásokra, miket a MOPE szócsöve és ennek elnöke egyesületünkről rosszakaratulag folytonosan terjeszt, mint kicsinyes dologra nem reagál.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

Szalai Lajos,
jegyző.

Vigh István,
elnök.

S Z E M L E.

Egyesületünk küldöttsége a Kávés Ipartársulatnál. Folyó hó 3-án, délelőtt fél 12 órakor fogadta Némai Antal és Harkai Mór ipartársulati elnök, illetve alelnök 10 tagu küldöttségünket, melyet Vigh István szakegyesületi elnök vezetett, hogy átnyujtsa az egyesület által készített emlékiratot. (Az emlékiratot lapunk vezető helyén teljes szövegében ismertetjük.)

Vigh István elnök, mint a küldöttség vezetője, lendületes szavakban ismertette az egyesület alakulásának szükségességét és biztosította az ipartársulatot,

hogy csakis a rendelkezésre álló törvényes utak és eszközök igénybevételével igyekszünk kardinális sérelmeinket orvosolni és kéri az ipartársulatot, ne legyen velünk szemben elfogult, melyre okot nem szolgáltatunk.

Atnyujtja az egyesület által gyönyörű, művésziessen kiállított emlékiratát. Némai Antal, ipartársulati elnök teljes nyíltsággal válaszolt és biztosította a küldöttséget atyai jóindulatáról és határozott ígéretet tett, hogy az ipartársulat előtt is tolmácsolni fogja a szakegyesület célját és kérni fogja az ipartársulati tagok jóindulatu támogatását annál is inkább, mert ő nemcsak kávé, de pincér is volt és méltányolni tudja a pincérek kérelmét.

Majd bemutattatta magának a küldöttség minden egyes tagját, mire Némai Antal elnök éltetésével a fogadtatás véget ért.

Nyilatkozat. Én, alulírott kijelentem, hogy legutóbb a «Hunyadi» kávéházban történt incidensből kifolyólag az egyesületre vonatkozólag sértő szándékom nem volt és hogy ezen nézeteltérést akaratom ellenére követtem el. Ezennel kijelentem, hogy a történetek felett sajnálatomat kell kifejeznem és a sértésnek vett kifejezésemet ünnepélyesen visszavonom.

Budapest, 1905. november hó 30.

Kóczán Károly, s. k.

Előttünk, mint tanuk előtt az egyesület nevében:

Goldstein Jenő.

Vadász József.

Papp Sándor.

Blau Izidor.

A budapesti pincérek szak- és munkaközvetítő egyesülete tagjait a következő előnyökben részesíti: jogvédelem, könyvtár, munkaközvetítés (teljesen díjtalan), tanfolyamok, szaklap, segélyezés állásnélküliség esetén stb.

Mint a pincérek egyedüli modern szervezete, arra törekszik, hogy a pincérséget a közös harcra és kölcsönös védelemre szervezze.

Beiratási díj egyszer s mindenkorra 1 kor., tagsági díj havonként egy korona.

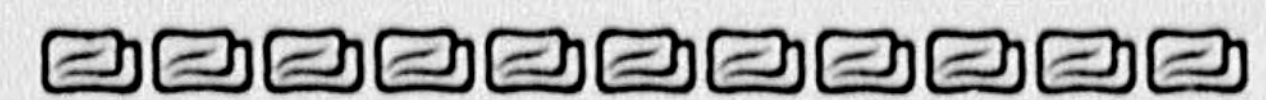
A budapesti pincérek szak- és munkaközvetítő egyesület helyisége Király- és Vörösmarty-utca sarok létezik.

Felkérjük az egyesület minden egyes tagját, hogy lakásváltozásukat egyesületünkben saját érdeklükben jelentsék be.

Pincérek borbély! Pincérek fodrásza!

GROSS SIMON

FODRÁSZ-TERME, PETŐFI-UTCA 3.

A kartársak fodrásza, ahol a higiénia követelményeinek megfelelő tiszta, gyors és pontos kiszolgálásban részesülnek és mint elvtárs is a kartársak pártfogását megérdemli.

